

โครงการบรรยายพิเศษ

“การจัดทำงบการเงินของ
สถาบันอุดมศึกษาอย่างไรให้
ถูกต้องตามระเบียบราชการ”

การจัดทำงบการเงินของสถาบันอุดมศึกษาอย่างไรให้ ถูกต้องตามระเบียบราชการ

1. พรบ.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อ
การจัดทำบัญชีและงบการเงิน
3. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงินและ
การตรวจสอบงบการเงิน
4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

1. พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหน่วยรับตรวจ ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 ในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

- เดิม – 17 ก.ค. 58
(ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2541)
- 18 ก.ค. 58 – ปัจจุบัน
(ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2558)

1. พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- เดิม - 17 ก.ค. 58 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2541 ม.4 ม.ขอนแก่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยภายหลังเปลี่ยนเป็น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ขอนแก่นจึงมีฐานะเป็นส่วนราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นหน่วยรับตรวจตาม ม.4 (1) กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็น กระทรวง ทบวง กรม ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542

1. พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- 18 ก.ค. 58 – ปัจจุบัน ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 ม.5 ม.ขอนแก่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น จึงเป็นหน่วยรับตรวจตาม ม.4 (5) หน่วยงานอื่นของรัฐ ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558

2.2 ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ประกาศโดยสภาวิชาชีพบัญชี

2.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558

- มาตรา 23 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย → นายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย จึงเป็นผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล
- มาตรา 37 อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งของมหาวิทยาลัย รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย → อธิการบดี จึงเป็นผู้บริหาร

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 (ต่อ)

- หมวด 4 การบัญชีและการตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้

-มาตรา 48 ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชี **อันถูกต้อง** แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ การบันทึกรายการในสมุดบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

-มาตรา 49 ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงิน และบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 (ต่อ)

- หมวด 4 การบัญชีและการตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้ (ต่อ)

-มาตรา 50 ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่ง สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยในรอบปีบัญชี

-มาตรา 51 ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.2 ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ประกาศโดยสภาวิชาชีพบัญชี

- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี
- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง
- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน

2.2 ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ประกาศโดย สภาวิชาชีพบัญชี

- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี
เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้สอบบัญชี และผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ใน
การกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับ
ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210

ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี (ต่อ)

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี ¹ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์และขอบเขตของการตรวจสอบงบการเงิน
- ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี
- ความรับผิดชอบของผู้บริหาร
- การระบุเกี่ยวกับแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบการเงิน (มาตรฐานการรายงานทางการเงิน/มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้)
- การอ้างอิงรูปแบบและเนื้อหาที่ต้องการของรายงานใด ๆ ที่ออกโดยผู้สอบบัญชีและข้อความซึ่งกล่าวถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอาจทำให้รายงานมีความแตกต่างจากรูปแบบและเนื้อหาที่คาดหวัง

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210

ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี (ต่อ)

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร การตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีถูกดำเนินการตามหลักการที่ว่า ผู้บริหารรับทราบและเข้าใจในความรับผิดชอบของตนเองในเรื่องดังต่อไปนี้

1. เรื่องการจัดทำงบการเงินตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง (มาตรฐานการรายงานทางการเงิน/มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้) ซึ่งรวมถึงการนำเสนองบการเงินดังกล่าวโดยถูกต้องตามที่ควร

2. เรื่องการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินโดยปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และ

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210

ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี (ต่อ)

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร (ต่อ)

3. เรื่องการจัดเตรียมสิ่งต่อไปนี่ให้แก่ผู้สอบบัญชี

ก. การเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดซึ่งผู้บริหารตระหนักว่าเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงิน เช่น การบันทึกบัญชี เอกสารหลักฐาน และข้อมูลอื่น

ข. ข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้สอบบัญชีอาจร้องขอจากผู้บริหาร เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และ

ค. การเข้าถึงบุคคลต่าง ๆ ภายในกิจการได้อย่างไม่จำกัด ซึ่งผู้สอบบัญชีพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องได้รับหลักฐานการสอบบัญชีจากบุคคลเหล่านี้

2.2 ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ประกาศโดย

สภาวิชาชีพบัญชี

- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง

หนังสือรับรอง หมายถึง คำรับรองที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ผู้สอบบัญชีได้รับจากผู้บริหารเพื่อยืนยันเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อสนับสนุนหลักฐานการสอบบัญชีอื่น หนังสือรับรองตามความหมายของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ ไม่รวมถึงงบการเงิน สิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรอง หรือเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) นอกจากนี้ผู้บริหารมีภาระหน้าที่ในการจัดทำและนำเสนองบการเงินอย่างถูกต้องตามที่ควรตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง (มาตรฐานการรายงานทางการเงิน/มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้)

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง

1. วัตถุประสงค์ของผู้สอบบัญชี ตามมาตรฐานฉบับนี้ คือ

(ก) ได้มาซึ่งหนังสือรับรองจากผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) ว่าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินและความครบถ้วนของข้อมูลที่จัดให้แก่ผู้สอบบัญชี

(ข) สนับสนุนหลักฐานการสอบบัญชีอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับงบการเงิน หรือสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้ในงบการเงินเฉพาะเรื่อง โดยใช้หนังสือรับรองในกรณีที่ผู้สอบบัญชีเห็นว่าจำเป็นหรือตรงตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับอื่น และ

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง (ต่อ)

1. วัตถุประสงค์ของผู้สอบบัญชี (ต่อ)

(ค) เพื่อตอบสนองอย่างเหมาะสมเมื่อได้รับหนังสือรับรองจากผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) หรือเมื่อไม่ได้รับหนังสือรับรองตามที่ผู้สอบบัญชีร้องขอ

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง (ต่อ)

2. หนังสือรับรองเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหาร¹

การจัดทำงบการเงิน ผู้สอบบัญชีต้องขอให้ผู้บริหารจัดทำหนังสือรับรองว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนในการจัดทำงบการเงินตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำเสนออย่างถูกต้องตามที่ควรตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

การให้ข้อมูลและความครบถ้วนของรายการ ผู้สอบบัญชีต้องขอให้ผู้บริหารจัดทำหนังสือรับรองว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลทั้งหมดแก่ผู้สอบบัญชีและให้ผู้สอบบัญชีเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามที่ตกลงไว้ในข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี และรายการทั้งหมดได้รับการบันทึกแล้วและรวมอยู่ในงบการเงิน

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 580 หนังสือรับรอง (ต่อ)

3. วันที่และรอบระยะเวลาที่ครอบคลุมในหนังสือรับรอง

วันที่ในหนังสือรับรองต้องใกล้เคียงกับวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี
ต้องบการเงินเท่าที่จะสามารถทำได้ในทางปฏิบัติ แต่ต้องไม่หลังจาก
วันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีต้องบการเงิน หนังสือรับรองต้องทำขึ้น
สำหรับงบการเงินทั้งหมดและสำหรับรอบระยะเวลาที่อ้างถึงในรายงาน
ของผู้สอบบัญชี

2.2 ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ประกาศโดย สภาวิชาชีพบัญชี

- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 การแสดงความเห็นและการรายงาน
ต่องบการเงิน ¹²

ในรายงานของผู้สอบบัญชีจะมีหัวข้อ “ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน” โดยจะอธิบายความรับผิดชอบของผู้บริหารเกี่ยวกับ การจัดทำงบการเงินตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

2. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ต่อการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

2.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงินที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ข้อ 15. ความรับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินของหน่วยงานอาจมีการกำหนดที่แตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงานตามโครงสร้างของหน่วยงานนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น โดยทั่วไปผู้รับผิดชอบต่องบการเงิน แบ่งเป็น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินของหน่วยงาน คือ ผู้อำนวยการกองคลังและผู้อนุมัติและนำเสนองบการเงิน คือ หัวหน้าหน่วยงาน เป็นต้น

3. กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ งบการเงินและการตรวจสอบงบการเงิน

3.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

3.4 ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ประกาศโดย สภาวิชาชีพบัญชี

3.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558

3.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 หมวด 4 การบัญชี และการตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้

- มาตรา 48 ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอัน **ถูกต้อง** แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ การบันทึกรายการในสมุดบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป
- มาตรา 49 ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงิน และบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

3.1 ตาม พรบ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558

(ต่อ)

- มาตรา 50 ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี
- มาตรา 51 ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

1. พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542

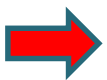
- ตั้งแต่ 18 ก.ค. 2558 มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นหน่วยรับตรวจตาม ม.4 (5) หน่วยงานอื่นของรัฐ ตาม พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542
- สตง. มีอำนาจในการตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจ หรืออยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายทรัพย์สินอื่น หรือการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนงาน งานหรือโครงการของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่ ในกรณีหน่วยรับตรวจเป็นหน่วยรับตรวจตามมาตรา 4(4) หรือ (5) ให้แสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย (ตามมาตรา 39(2))

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2.ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่งตั้งผู้สอบบัญชีเอกชน พ.ศ.2555

- ข้อ4 หน่วยงานอื่นของรัฐ หมายความว่า หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐที่กฎหมายบัญญัติให้การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีเอกชนต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(1) องค์กร หรือองค์การมหาชน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรนั้น หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้น

 (2) มหาวิทยาลัย หรือสถาบัน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนั้นหรือพระราชบัญญัติสถาบันนั้น

(3) สำนักงาน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักงานนั้น

(4) กองทุน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกองทุนนั้น

(5) หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่งตั้งผู้สอบบัญชีเอกชน พ.ศ.2555 (ต่อ)

- ข้อ 5 ทุกรอบปีบัญชี ให้หน่วยงานอื่นของรัฐเสนอชื่อผู้สอบบัญชีเอกชนตามที่คณะกรรมการหน่วยงานอื่นของรัฐมีมติแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของหน่วยงานอื่นของรัฐ (ถ้ามี) ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการหน่วยงานอื่นของรัฐมีมติแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
 - (1) สำเนาหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกผู้สอบบัญชีเอกชน
 - (2) สำเนาขอบเขตการว่าจ้างผู้สอบบัญชีเอกชนของหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น
 - (3) สำเนาข้อเสนอของผู้สอบบัญชีเอกชน
 - (4) สำเนาหนังสือรับรองคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีเอกชน และผู้ช่วยผู้สอบบัญชี

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

3.ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและ การคลัง พ.ศ.2544

- ข้อ 3 ความเสียหายแก่รัฐ หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะสามารถคำนวณความเสียหายนั้นเป็นตัวเงินได้หรือไม่ก็ตาม
- ข้อ 51 เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือเอกสารเพื่อประกอบการบันทึกบัญชี ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 3 ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเป็นผู้บังคับบัญชา ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 4
- ข้อ 52 ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทำการบริหารการเงินและการคลังด้วยความเสี่ยงต่อความเสียหายหรือเสียประโยชน์ที่พึงคาดหมายได้ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ 4

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

4.ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุม ภายใน พ.ศ.2544

- ข้อ 6 ให้ผู้รับตรวจรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และ
คณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายใน
เก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ หรือ ปีปฏิทิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้
(1) ทำความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจที่อยู่มีมาตรฐาน
ตามระเบียบนี้หรือไม่
(2) รายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุม
ภายในในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งข้อสรุปผล
การประเมินแต่ละองค์ประกอบของการควบคุม
(3) จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในพร้อมข้อเสนอแนะแผนการปรับปรุง
ระบบการควบคุมภายใน

3.2 ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

5. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ.2546

- ข้อ 5 ให้หน่วยรับตรวจส่งสำเนา **แผนการตรวจสอบประจำปี** และแผนการตรวจสอบเฉพาะกรณีของหน่วยตรวจสอบภายในที่ได้รับการอนุมัติแล้วให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับอนุมัติ เว้นแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะขอให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น
- ข้อ 6 ให้หน่วยรับตรวจส่งสำเนา **รายงานผลการตรวจของผู้ตรวจสอบภายใน** และของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีข้อตรวจพบที่สำคัญ และเกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ผู้รับตรวจได้รับรายงานผลการตรวจ

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

1. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 6 มกราคม 2546
 - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2
 - หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว 370 ลงวันที่ 20 กันยายน 2548 เรื่อง การจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548
 - หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.2/ว 410 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง รูปแบบรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐ¹

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

2. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

<u>มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ</u>	<u>วันที่ถือปฏิบัติ</u>
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ¹	1 ต.ค. 56
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด	1 ต.ค. 57
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 5 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม	1 ต.ค. 59
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 13 เรื่อง สัญญาเช่า	1 ต.ค. 54
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 16 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	1 ต.ค. 59
● มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1 ต.ค. 60
● นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง เงินลงทุน	1 ต.ค. 55

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

2. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (ต่อ) รูปแบบการนำเสนองบการเงิน

แบบเดิม	แบบใหม่
<p>หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ตามประกาศกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546</p>	<p>มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1ต.ค.2556 เป็นต้นไป ยกเว้นงบการเงินเปรียบเทียบให้เริ่มใช้ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ต.ค.2557 เป็นต้นไป)</p>
<p>หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.2/ว 410 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง รูปแบบรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐ</p>	<p>แนวปฏิบัติทางบัญชีประกอบมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.2/ว 237 ลงวันที่ 8 กันยายน 2557</p>

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

2. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (ต่อ) เปรียบเทียบองค์ประกอบของงบการเงิน

แบบเดิม	แบบใหม่ ¹
<ul style="list-style-type: none">● งบแสดงฐานะการเงิน● งบรายได้และค่าใช้จ่าย● หมายเหตุประกอบงบการเงิน	<ul style="list-style-type: none">● งบแสดงฐานะการเงิน● งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน● งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน● หมายเหตุประกอบงบการเงิน● รายงานฐานะการเงินงบประมาณปีปัจจุบัน และปีก่อน● รายงานรายได้แผ่นดิน

3.3 ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ประกาศโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

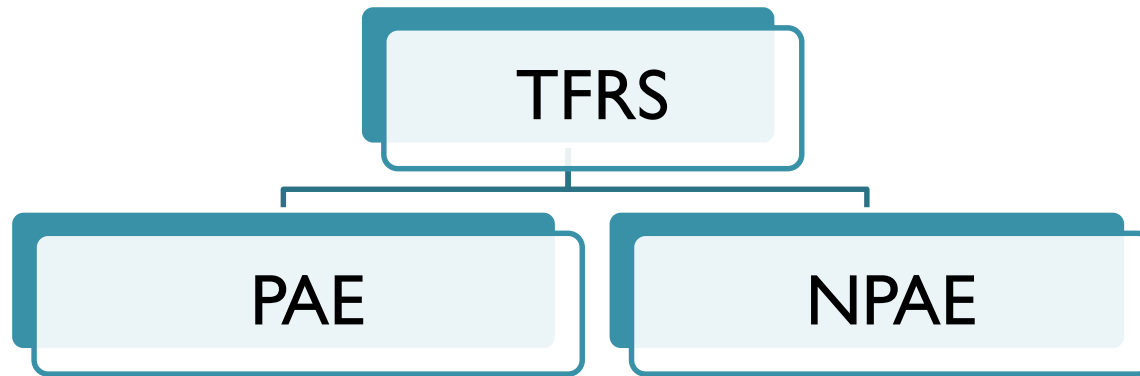
2. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ในกรณีที่ไม่มีความมาตรฐานการบัญชีภาครัฐโดยเฉพาะ ฝ่ายบริหารต้องอ้างอิงและพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชีจากแหล่งต่างๆตามลำดับต่อไปนี้(ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด)

- ข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวข้องกัน
- หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 และวิธีปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในภาครัฐ ซึ่งไม่ขัดกับหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ
- มาตรฐานการบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี (ปัจจุบันคือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน)

3.4 ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ประกาศโดยสภาวิชาชีพบัญชี

ภาพรวมมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย

PAE – Publicly Accountable Entities กิจการที่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะ

NPAE – Non-Publicly Accountable Entities กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อ
สาธารณะ

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- จัดทำรายงานการเงิน/งบการเงิน ภาพรวมไม่ครบถ้วน โดยนำข้อมูลทางบัญชีของหน่วยงานย่อยมาประมวลเพื่อจัดทำรายงานการเงินภาพรวม ไม่ครบถ้วนทุกหน่วยงาน ทำให้รายงานการเงิน/งบการเงิน ภาพรวมมิได้แสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริง
- รายการบัญชีระหว่างกัน ไม่มีการวางระบบการควบคุมภายในที่ดีเพื่ออำนวยความสะดวกในการตัดรายการระหว่างกัน
- จากการยืนยันยอดเงินฝากธนาคารกับธนาคารพาณิชย์สำนักงานใหญ่ทุกธนาคารที่ส่งให้ตรวจสอบ พบว่ามีบัญชีเงินฝากธนาคารที่ระบุชื่อของมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยมิได้รวมไว้ในรายงานการเงินภาพรวมและมหาวิทยาลัยไม่สามารถชี้แจงหรือแสดงหลักฐานพิสูจน์ได้ว่า เงินฝากธนาคารดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยหรือไม่

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- ลูกหนี้เงินยืม มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบการจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำส่งคลังพ.ศ.2551 หมวดที่ 5 เรื่องการเบิกจ่ายเงิน ยืม เช่น มีการส่งใช้เงินยืมเกินกำหนดระยะเวลานานเป็นปี ,มีการยืมสูงกว่า ความจำเป็น ทำให้ต้องส่งคืนเป็นเงินสดจำนวนมาก อันอาจก่อให้เกิดโอกาสนำ เงินไปหมุนใช้ส่วนตัว,สัญญาเงินยืมไม่ระบุวันที่ครบกำหนดส่งใช้เงินยืม,บุคคล เดียวยืมได้หลายสัญญาโดยสัญญาเดิมยังไม่ส่งใช้เงินยืม,ไม่มีระบบการติดตาม ทวงถามให้เป็นไปตามระเบียบ

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- ไม่จัดส่งเอกสารให้ตรวจสอบหรือไม่มีเอกสารให้ตรวจสอบภายในระยะเวลาที่เข้าตรวจสอบ
- รายได้ค้างรับ เช่น ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาค้างรับ บันทึกไม่ตรงตามงวดบัญชี ส่วนใหญ่บันทึกตามเกณฑ์เงินสด
- ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ) บันทึกบัญชีไม่ครบถ้วนเนื่องจาก การสำรวจและบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยครอบครองและใช้ประโยชน์ยังไม่ครบถ้วน ตลอดจนไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมพร้อมเอกสารสิทธิ์ให้ตรวจสอบ
- ไม่ได้บันทึกรับรู้มูลค่าของที่ดินที่ได้รับจากการบริจาคเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ที่ว่า “สินทรัพย์อื่นนอกจากเงินสดที่หน่วยงานได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก เสมือนได้เปล่า เช่น ได้มาจากการรับบริจาค หรือได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ให้บันทึกบัญชีโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ได้มาของสินทรัพย์นั้น”

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- เงินรับฝากมีเงินที่ได้รับจากงานวิจัยรวมอยู่ด้วย โดยมหาวิทยาลัยบันทึกเงินที่ได้รับและจ่ายจากการวิจัยผ่านบัญชีเงินรับฝาก (หนี้สิน) ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐฉบับที่ 2 ที่ถูกต้อง คือ เงินที่มหาวิทยาลัยได้รับตามสัญญาจ้างวิจัย ต้องรับรู้เป็นรายได้ และเมื่อมีการใช้จ่ายเงินเพื่อดำเนินการวิจัย ต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในรายงานการเงินภาพรวมทั้งจำนวน
- การจัดเก็บรายได้ค่าเช่าสถานที่แล้วไม่ได้้นำส่งเป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย
- มีการบันทึกบัญชีเฉพาะรายได้ (สุทธิ) ซึ่งเป็นรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานเมื่อโครงการแล้วเสร็จเข้ามารวมในรายงานการเงิน

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- การควบคุมภายในเกี่ยวกับใบเสร็จรับเงินมีจุดอ่อนคือ ผู้รับผิดชอบมิได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จให้ตรวจสอบ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน จากคลัง การเก็บรักษาและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2551 หมวด 6 การรับเงินของ ส่วนราชการ ส่วนที่ 1 เรื่องใบเสร็จรับเงิน ทำให้มีการทุจริตโดยนำใบเสร็จรับเงิน ไปจัดเก็บรายได้แล้วไม่นำเงินส่งให้มหาวิทยาลัยบันทึกบัญชี
- การออกใบเสร็จรับเงินกรณีรับจ้างจัดงานโครงการและสัมมนาทางวิชาการโดย อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการรับจ้างจัดทำและดำเนินการ โครงการเอง โดยนำเงินส่งเป็นรายได้ให้แก่มหาวิทยาลัยทั้งจำนวน ซึ่ง มหาวิทยาลัยได้ออกใบเสร็จรับเงินในนามของมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยจะ ได้รับผลประโยชน์เป็นเงินส่วนแบ่ง ส่วนที่เหลืออาจารย์หรือผู้ดำเนินโครงการจะ ขอเบิกเป็นค่าใช้จ่ายออกไป

4. ข้อสังเกตที่พบบ่อย

- เงินอุดหนุนทั่วไป , เฉพาะกิจ ¹ เช่น กรณีเงินอุดหนุนงบบุคลากรเหลือจ่ายแล้ว ไม่นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. 0409.6/ว 126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน ซึ่ง บางมหาวิทยาลัยนำเงินเหลือจ่ายเข้าบัญชีเงินกองทุนสวัสดิการพนักงาน มหาวิทยาลัย และบางแห่งไม่จัดทำทะเบียนคุม
- การบันทึกเงินกองทุนของมหาวิทยาลัย